

mes nõuandeteenistus
www.pikk.ee

Ohutu töökeskkonna loomine ja tööõnnetuste vältimine põllumajandusettevõttes

LILIA KULLI
konsulent

Euroopa Liidu Arvu:
Põllumajanduslikud
Euroopa arendamis- ja
maapikendused

MILLEST RÄÄGIME?

- Meeskonnast
- Juhendamine ja väljaõpe
- Riskianalüüs
- Tervisekontroll
- Tööõnnetused

mes nõuandeteenistus
www.pikk.ee

Erineva Maavälja Arengu
Nõuandeteenistus
European Investment Fund
maatõukandlusele

TÖÖTERVISHOID JA TÖÖOHUTUS

- Töötervishoid ja tööohutus on üks kõige olulisem Euroopa Liidu sotsiaalpoliitika valdkond
- Töötervishoiu ja tööohutuse põhimõtted on oluliseks abimeheks tööandjale töötajate tervise väärtustamisel. Tööandja kohustus on hoolitseda töökeskkonnas töötervishoiu ja tööohutuse eest.
- Töötervishoid tähendab erinevaid tegevusi, mida rakendatakse eesmärgiga vältida tööst tingitud tervisekahjustusi.
- Tööandja kohustuste hulka kuulub ka ennetustegevus

TÖÖTERVISHOID JA TÖÖOHUTUS

- Iga ettevõtja ja ettevõtte tegevuse eesmärgiks on tulemuslik tegutsemine. Tihti peetakse parima tulemuse saavutamisel oluliseks kaasaegse tehnika, tehnoloogia, tooraine, materjalide jmt omamist ja kasutamist.
- Kui selle kõrval unustatakse ära inimfaktor, võib oodatud tulemus jääda kättesaamatusse kaugusesse.
- Iga ettevõtja soovib, et tema töötajad omaksid piisavaid eeldusi, teadmisi, kogemusi ja muid vajalikke väärtusi.
- **Tark ettevõtja peab oluliseks ka töötajate tervist**

TÖÖTERVISHOID JA TÖÖOHUTUS

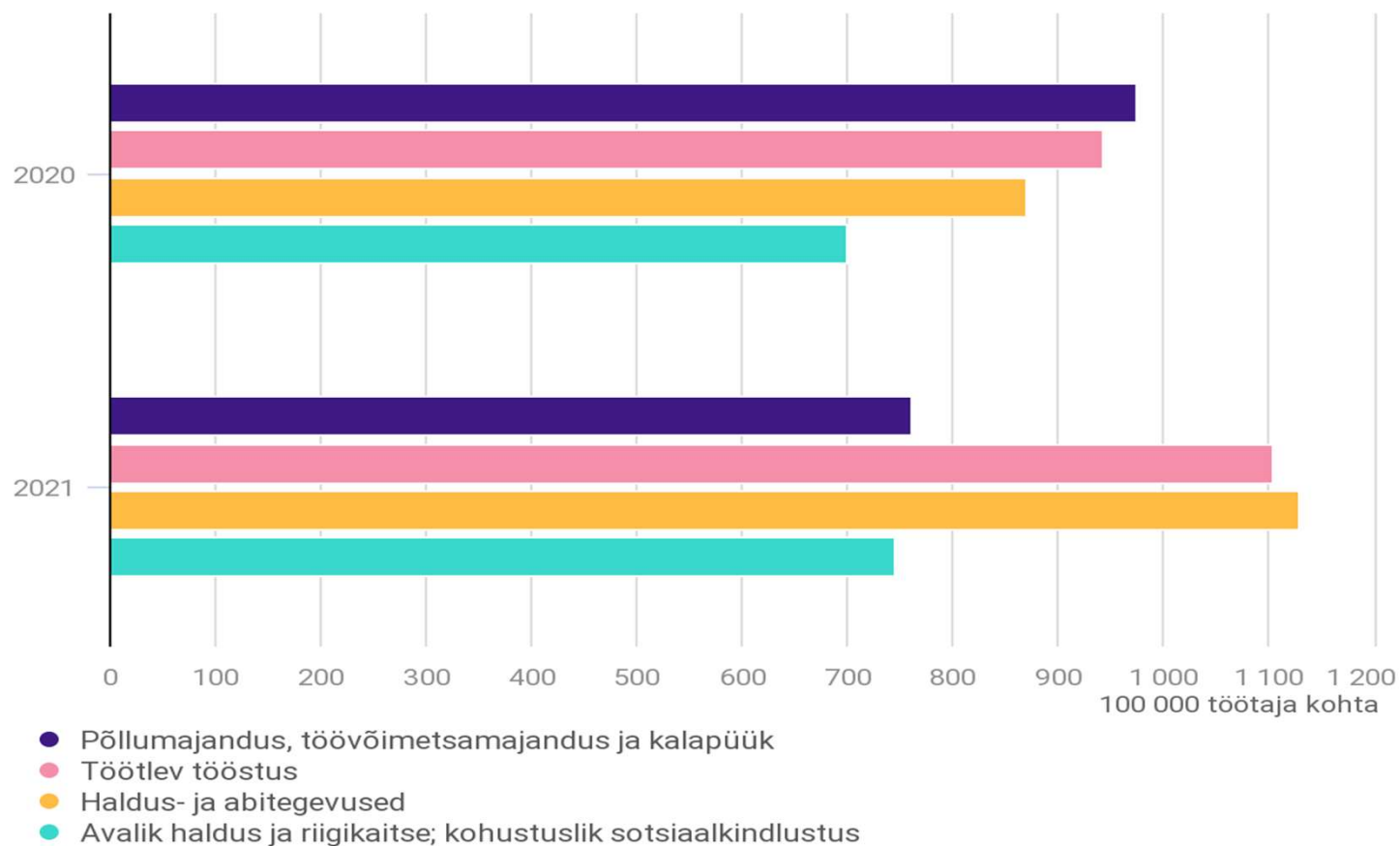
- Põllumajandus on üks ohtlikemaid tegevusalasid maailmas. Euroopas hukub põllumajandussektori tööõnnetustes igal aastal umbes 500 inimest, ligikaudu 5 inimest iga 100 000 sektoris hõivatu kohta.
- Eestis 2020.aastal 974 registreeritud tööõnnetust
- Eestis 2021.aastal 761 registreeritud tööõnnetust
- Vaatamata tehnika arengule ning pidevalt vähenevale inimeste arvule on töötajatel põllumajanduses endiselt väga oluline roll.

STATISTIKAT

Registreeritud tööõnnetustes kannatanud tegevusala järgi | 2020–2021

Allikas: statistikaamet

Põllumajandusnõuandeteenistus
www.pikk.ee

Euroopa Maalähedase Arengu
Nõuandekeskus
Euroopa Investeeringud
maapiirkondadesse

JÄRELVALVEMENETLUS-KONTROLLIMISE KÄIGUS ESITATAVAD DOKUMENDID

- Töökeskkonna riskianalüüs ja kirjalik tegevuskava terviseriskide vähendamiseks
- Töökeskkonna sisekontrolli korraldus ja tulemused
- Töötajate tervisekontrolli dokumendid
- Töötajate tööohutusalaane juhendamine

JÄRELVALVEMENETLUS-KONTROLLIMISE KÄIGUS ESITATAVAD DOKUMENDID

- Kasutatavate töövahendite ja tehtavate tööde ohutusjuhendid
- Isikukaitsevahendite arvestus
- Esmaabikorraldus, määratud esmaabiandja tunnistus
- Töökorralduse reeglid

MEEKKOND

- Alates 01.jaanuar 2019 ei pea töökeskkonnaspetsialistid enam läbima *kohustuslikku* töökeskkonna alast koolitust

mes nõuandeteenistus
www.pikk.ee

Euroopa Maaelu Arengu
Nõuandeteenistus
Euroopa Investeeringud
maaparanduseks

MEEKOND

- Ettevõttes, kus töötab 10 või rohkem töötajat, valivad töötajad enda hulgast ühe töökeskkonnavoliniku.
- Ettevõttes, mis koosneb mitmest territoriaalselt eraldatud struktuuriüksusest või kus töötatakse vahetustega ja kus struktuuriüksuses või vahetuses töötab korraga üle kümne töötaja, valivad töötajad igasse struktuuriüksusse või vahetusse ühe töökeskkonnavoliniku
- Töökeskkonnavolinik peab 2 kuu jooksul alates valimisest läbima **24 tunnise väljaõppe koolituse**. Koolituse ja täienduskoolituse kord täienduskoolitusasutuses on kehtestatud määrusega

MEEKOND

- Tööandja teavitab määratud töökeskkonnaspetsialistist ja esmaabiandjast või töökeskkonnavoliniku valimisest Tööinspektsiooni infosüsteemi iseteeninduskeskkonna iseteenindus.ti.ee kaudu või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis kümne päeva jooksul määramisest arvates, esitades tema ees- ja perekonnanime, ametikoha ja kontaktandmed.

mes nõuandeteenistus
www.pikk.ee

Erineva Maailma Aarega
Nõuandeteenistus
European Investment Bank
maapikandees

TÖÖKORRALDUSE REEGLID

- Töösuhetes allub töötaja tööandja juhtimisele ja kontrollile, Järelikult on töökorralduse reeglid töösuhte poolte käitumisreeglid töösuhetes
- **Üldiselt peetakse töökorralduse all eelkõige silmas just töö algus- ja lõpuaega, tööpäevasiseseid vaheaegu ja pause, kuid ka töö- ja tuleohutuse üldpõhimõtteid,**

Töökorralduse reeglid

- Töölepingu seadus räägib töötaja teavitamisest töökorralduse reeglitest.
- **Teavitamiseks piisab ka sellest, kui töölepingus on esitatud viide dokumentide asukohale või allikale, kust on dokumendid kättesaadavad.**
- Piisav on näiteks viide, et töökorralduslik dokument on leitav arvutivõrgust või kättesaadav töötajate puhkeruumis või teadete tahvlil.

Töökorralduse reeglid

- **Tööandja kehtestatud reeglid on töötajale täitmiseks kohustuslikud.**
- Tööandja seisukohast on oluline, et ta suudaks vaidluse korral tõendada, et organisatsioonis kehtivad töökorralduse reeglid on töötajale teatavaks tehtud.
- Töölepingu seaduse § 5 lg 2 lubab tööandjal nõuda töötajalt kinnitust andmete esitamise kohta, sealhulgas töökorralduse reeglitega tutvumise kohta.
- Kinnituseks võib olla näiteks töötaja allkiri – omakäeline või elektrooniline digitaalallkiri.

ESMAABI

- Tööandjal on kohustus tagada töötajatel töökohal esmaabi ja esmaabivahendite kättesaadavus
- Tööandja peab esmaabi andmiseks:
 - määrama töötajate hulgast vähemalt ühe esmaabiandja, võttes arvesse töötajate arvu, tervisekahjustuste esinemise sagedust, ettevõtte piirkondlikku jagunemist ja tegevuse iseloomu;
 - võimaldama esmaabiandjal täita oma ülesandeid tööajal;
 - korraldama esmaabiandjale omal kulul ja tööajal koolituse ühe kuu jooksul arvates tema määramisest
- Esmaabiandja koolituse kestus on 16 akadeemilist tundi ja täienduskoolituse iga kolme aasta järel, makstes esmaabiandjale koolituse ja täienduskoolituse ajal keskmist tööpäevatasu

ESMAABI

- paigutama nähtavale kohale esmaabi andmise juhised, hädaabinumbri 112 ning esmaabiandja nime ja telefoninumbri;
- Tööandja peab töökohal tagama esmaabivahendite kättesaadavuse, sealhulgas tööülesannete täitmiseks kasutatavates autodes, traktorites, liikur- ja eritöömasinates.
- Esmaabivahendite näidisloetelu leiab <https://www.tooelu.ee/et/83/esmaabivahendid>

MÄRGISTUS

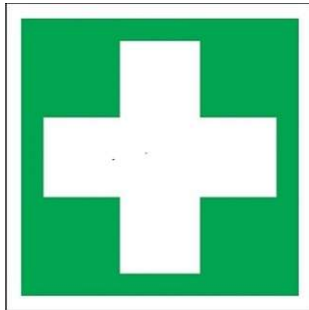
mes nõuandeteenistus
www.pikk.ee

Erineva Maailma Arengu
Nõuandeteenistus
European Investment Bank
maapõlvanduse

ESMAABI

- Esmaabivahendite asukoha märgistuseks kasutatavad esmaabimärgid on esitatud sotsiaalministri määruses [Ohumärguannete kasutamise nõuded töökohas](#)

ESMAABI

- Esmaabivahendid peavad asuma töökohal kergesti ligipääsetavas kohas, mille asukoht peab olema märgistatud
- Mootorsõidukis peab esmaabivahendite karp asuma kergesti kättesaadaval kohal.
- Välitöid tegevad töötajad peavad olema varustatud kaasaskantava esmaabivahendite komplektiga, mille sisu peab vastama tehtava töö ohtlikkusele.

ESMAABI

- Esmaabikapis ei tohiks olla ühtegi ravimit, sest töötaja ei pruugi olla teadlik tema jaoks võõra ravimi sobimatusesest või allergia tekkimisese võimalusest.
- Seega ravimid, mida inimene võtab, peaks olema temaga kaasas, mitte ettevõtte esmaabikomplektis

ESMAABI

- **Töökohas** tuleb ette näha **esmaabiruum**, kui see on vajalik töötajate arvu, ettevõtte tegevuse iseloomu või tervisekahjustuste iseloomu tõttu.
- Arvestada tuleb, et seal peab olema võimalik anda esmaabi, hoida kannatanut kuni arstiabi saabumiseni ja ruumile peab olema võimalik kandraamiga ligi pääseda.
- Esmaabiruumiks võib olla ka töötajate [puhkeruum](#)

JUHENDAMINE JA VÄLJAÕPE

- Andmed, mis tuleb töötajale juhendamise käigus teatavaks teha on järgmised:
- ettevõtte tervishoiu ja tööohutuse nõuded ning töökeskkonnavoliniku ja töökeskkonnaspetsialisti kontaktandmed;
- töökeskkonna riskide hindamise tulemused, sealhulgas töötaja töökeskkonna ohutegurid, terviseriskid ja tervisekahjustuste vältimiseks rakendatavad abinõud;
- tehtava töö ja kasutatava töövahendi ohutusnõuded;
- ergonoomiliselt õiged tööasendid ja -võtted;
- ühis- ja isikukaitsevahendite kasutamine;

JUHENDAMINE JA VÄLJAÕPE

- tegutsemine tervisekahjustuse korral, sealhulgas esmaabi andmise juhised, esmaabivahendite kasutamine ja nende asukoht, hädaabinumber **112** ning esmaabiandja kontaktandmed;
- elektri- ja tuleohutusnõuded;
- õnnetusohu ja õnnetusjuhtumi korral käitumise juhised,
- töökohal kasutatavad ohumärguanded,
- evakuatsioonipääsude ja -teede ning tulekustutusvahendite asukohad;
- keskkonna saastamisest hoidumise juhised.

JUHENDAMINE JA VÄLJAÕPE

- Töötajaid juhendatakse kirjaliku juhendi abil.
- Väljaõpe **tuleb korraldada kõikidele töötajatele.**
- Tööandja tohib töötaja tööle lubada vaid siis, kui ta on veendunud, et töötaja tunneb ettevõtte tervishoiu ja tööohutuse korraldust ning oskab ohutuid töövõtteid praktikas rakendada.
- Tööandja registreerib juhendamise ja väljaõppe sisu kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.
- Töötaja kinnitab juhendamist ja väljaõpet kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

JUHENDAMINE JA VÄLJAÕPE

- Andmed juhendamise vormistamisel:
 - Juhendamise või väljaõppe kuupäev ja kestus
 - Juhendatava ees – ja perekonnanimi ning amet
 - Struktuuriüksus, kuhu töötaja tööle suunati
 - Täiendjuhendamise põhjus
 - Töötajale tutvustatud juhendite ja õigusaktide nimetused
 - Iseseisvale tööle lubamise kuupäev
- Tööandja lubab töötaja tööle, kui ta on veendunud, et töötaja tunneb ettevõtte tervishoiu ja tööohutuse korraldust
- oskab ohutuid töövõtteid praktikas rakendada.

OHUTUSJUHENDID

- Ohutusjuhendite vajalikkust tuleb hinnata lähtuvalt töökeskkonnast, seadme ohtlikkusest/kasutamisest, kasutusjuhendist ning üldpõhimõtteks jääb terviseriski olemasolu.
- kasutatavatele töövahenditele tuleb koostada ohutusjuhendid selliselt, et need näitavad töötajale, kuidas kasutada töövahendit ja töötada nii, et see ei ohustaks tema ega kaastöötajate tervist

Töövahendite ohutusjuhendite koostamise aluseks on eelkõige vahendi tootja kasutusjuhend, mille saab tihti alla laadida vahendi tootja/edasimüüja kodulehelt.

OHUTUSJUHENDID

- Tööandja peab registreerima ja küsima töötajalt kinnitust selle kohta, et töötajale on tutvustatud ohutusjuhendit töö ja kasutatava töövahendi kohta.
- Registreerimine ja kinnitus võivad olla kas kirjalikud (nt paber kandjal allkirjastatud) või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis (nt e-posti teel).

OHUMÄRGISTUS

- Terviseriski vältimiseks või vähendamiseks peavad olema töökohal tagatud asjakohased ohutusmärgid ning -vahendid.
- Riskianalüüsiga tuleks välja selgitada ohuallikad ning nende ümber asuvad ohualad, mis vajad märgistamist.
- Kui ohuallikas nõuab teatud isikukaitsevahendite kasutamist, siis tuleks seegi teave märgistusega edastada.
- ohutusmärk eemaldatakse, kui kaob märgi kasutamise tinginud oht.

VIDIOVALVE

ART 611T2

ART 611T3

ART 611T4

ART 611T5

OHUMÄRGISTUS

Suitsetamise
keeld

Kanna kaitsekilvrit

Kõrvalise isiku
sisenemise keeld

Elektrihoht

OHUMÄRGISTUS

Tulekustuti paigaldamisel ehitise seinale arvestatakse, et tulekustuti on nähtav või leitav märgistuse järgi.

Esmaabivahenditele viitav märgistus.

RISKIANALÜÜS

- **Riskianalüüs** on tegevus, millega tööandja selgitab välja ja hindab **töökeskkonna ohutegureid**, mis võivad töötajaid kahjustada.
- Riskianalüüs annab võimaluse ettevõttes tööandja poolt seni kasutusele võetud tööõnnetuste ja kutsehaiguste ärahoidmise meetodite ja vahendite efektiivsust hinnata
- Riskianalüüsis peavad olema välja toodud ohud ja hinnatud nende riskid

RISKIANALÜÜS

- **Riskianalüüsi** viivad läbi tööandja esindajad, vastav teenusepakkuja või teostatakse see ettevõtte esindajate ja ettevõttevälise teenusepakkujaga koostöös.
- Töökeskkonna riskianalüüsi tegemiseks puudub ühtne metoodika.
- Seadus sätestab vaid põhinõuded ja iga ettevõtte saab leida talle sobivaimad lahendused.
- Seaduse kohaselt on viis põhinõuet järgmised:

RISKIANALÜÜS

- Tõhusa riskihindamise läbiviimiseks võib juhendada järgmistest lihtsatest sammudest:
- tehke kindlaks ohud, mis võivad põhjustada õnnetuse, vigastuse või halva tervise;
- hinnake, kes võivad kahju saada ja kuidas see võib toimuda;
- hinnake, kas olemasolevad ettevaatusabinõud on piisavad või tuleks teha midagi enamat;
- seirake riske ja vaadake üle ennetusmeetmed.

RISKIANALÜÜS

- Vajadusel ohutegurite parameetrite mõõtmine.
- Riskianalüüsi kirjalik vormistamine ja säilitamine.
- Riskianalüüsi alusel kirjaliku tegevuskava koostamine,
- - milles nähakse ette ettevõtte kõikidel tegevusaladel ja juhtimistasanditel korraldatavad tegevused töötajate terviseriski vältimiseks või vähendamiseks, nende ajakava, teostajad, ning selleks vajalike vahendite eraldamine

RISKIANALÜÜS

- Teatud puhkudel on vajalik ohutegureid mõõta. Ohutegurite parameetrite mõõtmisi teostavad akrediteeritud mõõtelaborid. Erinevate laborite mõõtealast ja mõõteulatuses saab informatsiooni Eesti Akrediteerimiskeskuse kodulehelt <http://www.eak.ee/>
- Riskianalüüsi vormistamine, vormistamise puhul riskianalüüsi vormi ei ole sätestatud
- Riskianalüüsi koostamisele järgneb ka tegevuskava koostamine

Tööelu infosüsteem TEIS riskianalüüsi moodul

- Riskianalüüsi moodulis on välja toodud erinevad ohutegurid ning abinõud konkreetse ohu vältimiseks ja vähendamiseks, alustades üldistest probleemkohtadest töökeskkonnas ning jätkates tegevusalapõhiste ohtudega.
- Ohtude kaardistamine iseteeninduses asuva töövahendiga toimub EI/JAH meetodil
- Tegevuskava koostamise etapis on võimalik lisada tulevikuks plaanitud abinõud ja tegevused.

RISKIANALÜÜSI NÄIDIS

- <https://teabesalv.pikk.ee/wp-content/uploads/2022/09/riskianaluus-2021.pdf>

RISKIANALÜÜS

RISKI HINDAMISE MAATRIKS BS 8800

ESINEMINE	TAGAJÄRG		
	Väheohtlik	Ohtlik	Väga ohtlik
Väga ebatõenäoline	Väga madal risk I	Madal risk II	Keskmine risk III
Võimalik	Madal risk II	Keskmine risk III	Kõrge risk IV
Tõenäoline	Keskmine risk III	Kõrge risk IV	Väga kõrge risk V

RISKIANALÜÜS

- Kõik tööd ja tegevused, mille riskitase on suurem kui keskmine, st suur risk ja talumatu risk
- vajavad kiiret abinõude rakendamist või kohest tööde peatamist.
- Tööd ja tegevused, mille tase on keskmine risk ja mille taset ei ole võimalik realselt ka kõige tõhusamate vahenditega vähendada (nt elektrilöögioht töötamisel elektriseadmetega või ohtlike kemikaalidega),
- kuuluvad pideva jälgimise alla, sealhulgas peavad selliseid töid tegevad töötajad läbima perioodilise juhendamise ja vajadusel teadmiste kontrolli.

FÜÜSIKALISED OHUTEGURID

- müra, vibratsioon, ioniseeriv kiirgus, mitteioniseeriv kiirgus (ultraviolettkiirgus, laserkiirgus, infrapunane kiirgus) ja elektromagnetväli
- töökoha sisekliima näitajad – õhu liikumise kiirus, õhutemperatuur ja -niiskus, kõrge või madal õhurõhk
- masinate ja seadmete liikuvad või teravad osad,
- valgustuse puudused,
- kukkumis-, elektrilöögi- ja plahvatusoht
- ning muud samalaadsed ohud

KEEMILISED OHUTEGURID

- Taimekaitsevahendid
- Plii- Pliist on ohustatud autoradiaatorite parandajad.
- Naftasaadused ja määrdeõlid
- Vingugaas ehk süsinikmonooksiid-värvusetu, lõhnatu õhust kergem gaas. Vingugaasi tekkepõhjuseks on kütuse mittetäielik põlemine ja teda leidub heitgaasides.
- keevitusaerosoolid

TOLM

- Tolm põllumajanduses on üks peamisi ohutegureid.
- Erinevates põllumajandusharudes puutuvad töötajad kokku sellele põllumajandusharule iseloomulike tolmudega.
- Linnu ja loomakasvatuses on tolmuosakesteks lauda õhus lindude ja loomade suled ning karvad,
- söödajahutolm, heinatolm, loomade eritiste osakesed, hallitusseened ja nende eosed,
- bakterid, tolmulestad
- Välitöödel põllumajanduses on tolmuks peamiselt mulla- ja liivaosakesed, turbaosakesed, väetisetolm,
- ka õitsvate taimede õietolm, seeneeoste tolm

TOLM

- Teraviljatolm tekib teravilja koristamisel, kuivatamisel, säilitamisel ja töötlemisel.
- Teraviljatolm sisaldab baktereid, seeni, putukaid, taimeosakesi ja pestitsiidide jääke
- Möldrid puutuvad kokku jahutolmuga.
- Remonttööde teostamisel auto-ja masinahoolduses on sageli tegemist metallitolmuga (keevitustööd, lihvimis-puurimistööd)
- erinevad pinnasetolmud, mis on masinatele koguneud.

BIOLOOGILISED OHUTEGURID

- Vabariigi Valitsuse 05.05.2000 määrus nr 144 „Bioloogilistest ohuteguritest mõjutatud töökeskkonna tervishoiu ja tööohutuse nõuded“ § 2 kohaselt jagatakse bioloogilised ohutegurid ohurühmadesse. Ohurühmasid on kokku neli:
- 1. ohurühma ohutegurid teadaolevalt ei põhjusta inimese haigestumist, siia kuuluvad näiteks mesilasemürk, aga ka taimede eritavad mürgid, maomürk jne
- 2. ohurühma ohutegurid võivad põhjustada inimese haigestumist ning seetõttu ohustavad töötaja tervist, kuid ei põhjusta nakkusohtu elanikkonnale; nende vastu on olemas tõhusad ennetus- ja ravivahendid. Siia hulka kuuluvad näiteks legionelloos ehk leegionärihaigus ja puukborrelioos

BIOLOOGILISED OHUTEGURID

- 3. ohurühma ohutegurid võivad põhjustada inimese rasket haigestumist, seetõttu ohustavad tõsiselt töötaja tervist; võivad põhjustada nakkusohtu elanikkonnale, kuid nende vastu on olemas tõhusad ennetus- ja ravivahendid. Siia ohurühma kuuluvad näiteks hepatiit ehk kollatõbi ja kopsupõletik.
- **Alates 24.11.2020 kuulub COVID-19, ametliku nimega SARS-CoV-2 (*severe acute respiratory syndrome coronavirus 2*) kolmandasse ohurühma.**
- 4. ohurühma ohutegurid põhjustavad inimese rasket haigestumist, seetõttu ohustavad tõsiselt töötaja tervist ning võivad põhjustada nakkusohtu elanikkonnale; nende vastu tõhusad ennetus- ja ravivahendid tavaliselt puuduvad. Siia ohurühma kuulub näiteks ebola-viirus

FÜSIOLOOGILISED OHUTEGURID

- Füsioloogilised ohutegurid on:
- füüsilise töö raskus, sama tüüpi liigutuste kordumine ja üleväsimust põhjustavad sundasendid ja -liigutused töös ning muud samalaadsed tegurid, mis võivad aja jooksul viia tervisekahjustuseni.
- Ohutegurid põhjustavad luu- ja lihaskonnas ülekoormushaiguseid enamasti alaselja, kaela, õla, käsivarre ja käe piirkondades.
- Vaevused hõlmavad lihaste, kõõluste, sidemete, liigeste, perifeersete närvide ja neid ümbritsevate veresoonte põletikulisi ja degeneratiivseid seisundeid.

FÜSIOLOOGILISED OHUTEGURID

- **Kuvariga/arvutiga töötamine** on saanud paljude inimeste ja elukutsete lahutamatuks kaaslaseks ning asendamatuks töövahendiks.
- Tööandja on kohustatud [töökeskkonna riskianalüüsi](#) käigus hindama töötaja töötamiskohta, arvestades töötaja nägemist ohustavaid tegureid, töötamisel tekkida võivad füüsilist või vaimset ülekoormust,
- Arvutiga töötamiskoht peab olema projekteeritud ja kujundatud ergonoomiliselt. Töötamiskoha projekteerimisel ja kujundamisel on soovitatav lähtuda määrusest „Kuvariga töötamise tervishoiu ja tööohutuse nõuded“.

FÜSIOLOOGILISED OHUTEGURID

- Raskuste käsitsi teisaldamise all mõeldakse raskuste tõstmist, langetamist, käes hoidmist, kandmist või tõmbamist-lükkamist kas üksi või mitme töötaja poolt üheaegselt
- **Raskuste käsitsi teisaldamine võib põhjustada:**
- tervisekahjustusi, mille põhjuseks on pidevast tõstmisest tulenev luu-lihaskonna seisundi järkjärguline ja süvenev halvenemine, näiteks alaseljavalu;

FÜSIOLOOGILISED OHUTEGURID

- Seljavalu on Euroopa Liidus peamine tööga seotud tervisekaebus (23,8%)
- Tööandja peab võtma tarvitusele töökorralduslikud ja tehnilised abinõud, et vältida või vähendada teisaldustööst tulenevat terviseriski.
- Suure füüsilise töökoormuse puhul peab tööandja võimaldama tööpäeva või töövahetuse jooksul töötajale tööaja hulka arvatavad vaheajad.
- Tööandja peab tagama, et töötajaid, kelle tööülesannete hulka kuulub raskuste teisaldamine,
- juhendatakse enne tööle lubamist töökohal ning neid õpetatakse kasutama õigeid töövõtteid.

RASKUSTE KÄSITSI TEISALDAMINE

TÕSTA JA JÄÄ TERVEKS!

**PEATU JA VEENDU, ET
RASKUS ON SULLE JÕUKOHANE**

KUI EI JAKSA, SIIS ÄRA TÕSTA

**VAJADUSEL KASUTA ABIVAHENDEID
VÕI KUTSU ABI**

JÄRGI JUHENDEID JA VÄLJAÕPET

TEE PUHKEPAUSE

**JÄLGI, ET LIIKUMISTEE OLEKS
TAKISTUSTEST VABA**

**TÕSTMIST ALUSTA KÜKITADES JA
HOIA SELG SIRGE**

HOIA VÕIMALUSEL RASKUST KEHA LIGIDAL

TÕSTES ÄRA TEE ÄKILISI LIIGUTUSI

TÕBELU
www.tõbe.ee

TÖÖINSPEKTSIOON

mes nõuandeteenistus
www.pikk.ee

Erineva Maailma Arengu
Nõuandeprogramm
European Investment Fund
maatõelkondadest

PSÜHHOSOTSIAAALSED OHUTEGURID

- õnnetus- või vägivallaohuga töö,
- ebavõrdne kohtlemine, kiusamine ja ahistamine tööl,
- töötaja võimetele mittevastav töö,
- pikaajaline töötamine üksinda ja monotoonne töö
- ning muud juhtimise, töökorralduse ja töökeskkonnaga seotud tegurid, mis võivad mõjutada töötaja vaimset või füüsilist tervist, sealhulgas põhjustada tööstressi ja läbipõlemist.

RISKIANALÜÜS

1. märtsist 2021. on tööandjatel kohustuslik esitada riskianalüüs Tööinspektsioonile digitaalselt.

- Esitamiseks on kaks viisi:
- riskianalüüsi olemasolul saab selle Tööinspektsiooni iseteenindusest üles laadida; <https://iseteenindus.ti.ee/> .
- kui ettevõttel ei ole riskianalüüs läbi viidud, saab selle teha keskkonna <https://iseteenindus.ti.ee/> . uue digitaalse töövahendi abil.

mes nõuandeteenistus
www.pikk.ee

Erineva Maailma Arengu
Nõuandeteenistus
European Investment
Regional Development

MILLINE ON PIISAV RISKIANALÜÜS?

- Riskianalüüsi alusel peab olema võimalik:
- Määrata tervisekontrolli vajadus
- Määrata IKV vajadus
- Määrata ohumärgistuse vajadus
- Otsustada töökoha parandamise üle
- Määrata kindlaks täiendjuhendamise vajadus
- Töötada välja ohutusjuhendid
- Töötada välja tegevuskava

Tegurid, mis võivad põhjustada tööõnnetusi põllumajanduses:

- vigastused masinate ja seadmetega töötamisel;
- kukumine kõrgustest (redelitel-, platvormidel -, kuivatites-, viljaveskites- ja küninides töötamine
- kõrgustes – maapinnast 2 meetrit);
- kukumine või libisemine samal tasapinnal (konarlik pinnas, praht või jäätmed maas, libe pinnas, lohakil tööriistad, juhtmed jmt);
- raskeid õnnetusjuhtmeid võivad põhjustada mitmesugused kukuvad esemed (tegemist on kaalult raskete esemetega);
- elektrilöögi saamise võimalus töötamisel elektri- ja tõsteseadmetega;
- eluskarja ootamatu käitumise tagajärjel õnnetused, karjalooma rünne.
- mitmesuguste transportmasinateel töötamine ja tööde teostamine nendel;
- liiklusohu korrastamata laoruumis või muus põllumajandushoone territooriumi või selle ümbruses;

Tegurid, mis võivad põhjustada tööõnnetusi põllumajanduses

- töötajate vähene koolitus või selle puudumine enne tööde läbiviimist;
- ülekoormusest tingitud väsimus, öötöö, vahetustega töö, ületunnitöö;
- hooletus, ettevaatamatus;
- alkoholihoobes töötamine.
- Põllumajandusega seotud tööd, kus töötatakse erinevate liikurmasinatega või sõidukitega, köögivilja töötlemismasinatega või terariistadega, on sageli ohtlikud.
- On keelatud töötada alkoholi-, narkootilises või toksilises joobes, samuti mõne psühhotroopse aine (näiteks rahusti) olulise mõju all. Ka järgmisel päeval pärast suuremat alkoholi tarbimist segab halb enesetunne õigesti orienteerumast

ISIKUKAITSEVAHENDID

- Riskianalüüsi käigus tuleb tööandjal välja selgitada töökohal esinevad ohutegurid, sellest tulenevalt selgitatakse välja ka isikukaitsevahendite vajadus.
- Tööandja varustab töötajad isikukaitsevahenditega, kui õnnetuse või haigestumise ohtu töökohas ei saa vältida ega piirata tehniliste ühiskaitsevahendite või töökorraldusabinoudega.
- Isikukaitsevahendite valimise ja kasutamise kord tuleneb Vabariigi Valitsuse määrusest [Isikukaitsevahendite valimise ja kasutamise kord](#)

Tööandja on kohustatud:

- tagama, et töökohal oleks ruum isikukaitsevahendite hoidmiseks ja hooldamiseks;
- pidama töötajatele väljastatud isikukaitsevahendite arvestust

mes nõuandeteenistus
www.pikk.ee

ISIKUKAITSEVAHENDID

- Enne isikukaitsevahendite väljastamist peab tööandja korraldama nende kasutamise väljaõppe ning vajadusel näitliku kasutamise, juhindudes valmistaja kasutusjuhendist.
- Töötaja saab olema teadlik ka kaitsevahendi mittekasutamisega kaasnevatest terviseriskidest.
- on vaja luua selline arvestussüsteem (dokumentatsioon), kust selguks, kellele on millal väljastatud mida ja kui pikaks ajaks.

ISIKUKAITSEVAHENDI ARVESTUSE KAART

RA KOOLITUSED OÜ

TÖÖALASE JUHENDAMISE JA VÄLJAÖPPE REGISTREERIMISE KAART/ ISIKUKAITSEVAHENDITE ARVESTUS

Perekonna- ja eesnimi:	Mari Maasikas
Tööleasumise aeg:	13.10.2014
Amet:	Assistent-koolituskoordinaator (EAA)

JUHENDAMINE JA TÄIENDJUHENDAMINE

Juhendamise kuupäev	Juhendamise alus (käsiraamatu, protseduuri, juhendi, nimetus/number)	Juhendaja nimi ja allkiri	Töötaja allkiri
13.10.2014	RA Koolitused OÜ töökeskkonna riskianalüüs	Kristiina Kaalikas, juhataja	
13.10.2014	Tööohutuselase töökorralduse juhend	Kristiina Kaalikas, juhataja	
13.10.2014	Töökorralduse reeglid	Kristiina Kaalikas, juhataja	
13.10.2014	Üldine tuleohutuse- ja tulekahju korral käitumise juhend	Kristiina Kaalikas, juhataja	
13.10.2014	Hädaolukorras tegutsemise juhend	Kristiina Kaalikas, juhataja	
13.10.2014	Kontoritöötaja ohutusjuhend	Kristiina Kaalikas, juhataja	
13.10.2014	Koristamise ohutusjuhend	Kristiina Kaalikas, juhataja	
13.10.2014	Kemikaalikasutaja ohutusjuhend	Kristiina Kaalikas, juhataja	
05.03.2020	Kaitsemaski ja -visiiri kasutamise juhend	Kristiina Kaalikas, juhataja	

OHUTUSALANE JA MUU VÄLJAÖPPE TÖÖKOHAL

Väljaõppe aeg	Väljaõppe sisu	Juhendaja nimi ja allkiri	Töötaja allkiri
13.10.2014	Kuvariga töötaja tööohutus ja ergonoomia	Kristiina Kaalikas, juhataja	
09.11 -11.11.2020	Töötervishoiu- ja tööohutuselane väljaõppekoolitus (korduskoolitus)	Kristiina Kaalikas, juhataja	
25.05.2020 - 11.06.2020	Töökeskkonnaspetsialisti pädevuskoolitus (korduskoolitus)	Kristiina Kaalikas, juhataja	

ISESEISVALE TÖÖLE LUBAMINE

Amet millele lubatakse töötada	Iseseisvale tööle lubamise kuupäev	Lubas iseseisvale tööle (amet, ees- ja perekonnanimi, allkiri)	Töötaja allkiri
Assistent-koolituskoordinaator	13.10.2014	Kristiina Kaalikas, juhataja	

ISIKUKAITSEVAHENDITE JA TÖÖRÕIVASTE ARVESTUS

Jrk	Töörõivaste, -jalanõude jt individuaalsete isikukaitsevahendite nimetus, mark	Kogus	Maksumus (km-ta)	Kandmise tähtaeg	Väljastas (nimi, amet)	Vastuvõtmise kuupäev	Töötaja allkiri
1.	Ühekordne näomask	1 tk		kulumiseni	Kristiina Kaalikas, juhataja		
2.	Korduvkasutatav näoviisir	1 tk		kulumiseni	Kristiina Kaalikas, juhataja		

Käesolevaga võtan endale täieliku varalise vastutuse mulle RA Koolitused OÜ poolt väljastatud materiaalsete väärtuste säilimise eest.

Punktides 1-2 nimetatud esemed/vara on RA Koolitused OÜ omand ning käesolevale dokumendile allkirjutamisega kohustun töösuhte lõppemisel RA Koolitused OÜ-ga ja/või RA Koolitused OÜ esindaja vastavasisulisel nõudmisel nimetatud vara tagastama.

Juhul, kui ma töödandja nõudmisel nimetatud esemeid/vara ei tagasta, siis olen nõus ja avaldan käesolevaga soovi, et minu töötasust või lõpparvest peetakse kinni ettevõttele nimetatud esemete/vara mittetagastamisest tekkinud otsene tegelik kahju. Kahju arvutatakse igal juhtumil eraldi, võttes aluseks nimetatud vara soetusmaksumus ja kasutusae.

Töötaja allkiri: _____

RA Koolitused OÜ juhendamise ja väljaõppe registreerimise kaart/Isikukaitsevahendite arvestus_M.Maasikas

mes nõuandeteenistus
www.pikk.ee

Erineva Maailma Aarete
Nõuandeteenistus
Erineva Investeeringud
maailmalaadsetele

TERVISEKONTROLL

- Töötajate tervisekontrolli aluseks on Sotsiaalministri määrus: [Töötajate tervisekontrolli kord](#)
- Töötajate tervisekontrolli teeb töötervishoiuarst
- Kas ettevõttel on sõlmitud koostööleping mõne töötervishoiuteenuse osutajaga?
- Tervisekontrolli tuleb töötajale korraldada nelja kuu jooksul töötaja tööle asumisest arvates. Kui töötaja on viimase kuue kuu jooksul läbinud teise tööandja juures tervisekontrolli samade töökeskkonna ohutegurite ja sama töö laadi suhtes, võib tööandja korraldada tervisekontrolli töötaja esitatud tervisekontrolli otsuses märgitud ajal.
- Perioodiline tervisekontroll tuleb korraldada töötervishoiuarsti määratud ajavahemiku järel, kuid vähemalt üks kord kolme aasta jooksul

TERVISEKONTROLL

Tööandja korraldab töötervishoiuteenuse osutamist.

(2) Töötervishoiuteenust osutab töötervishoiuarst, kaasates vajaduse korral teisi spetsialiste.

(3) Töötervishoiuteenuse osutamisel töötervishoiuarst:

1) tutvub töökeskkonna riskianalüüsiga ja külastab vajaduse korral töökeskkonda;

2) analüüsib ettevõtte töötervishoiu olukorda tervikuna;

3) teeb töötajate tervisekontrolli, võttes aluseks töökeskkonna riskianalüüsi;

4) teeb tööandjale ettepanekud töötingimuste parandamiseks ja töötajate tervise edendamiseks;

5) nõustab tööandjat töökeskkonna ja töötingimuste kohandamise ja töötajate tervise edendamise küsimustes;

TERVISEKONTROLL

Tööandja korraldab tervisekontrolli töötajale, kelle tervist võib töökeskkonna riskide hindamise tulemusel mõjutada järgmine töökeskkonna ohutegur või töö laad:

- 1) müra;
- 2) vibratsioon;
- 3) elektromagnetväljad;
- 4) tehislik optiline kiirgus;
- 5) ioniseeriv kiirgus;
- 6) ohtlikud kemikaalid ja neid sisaldavad materjalid, sealhulgas kantserogeenid ja mutageenid;
- 7) bioloogilised ohutegurid;
- 8) kuvariga töö;
- 9) raskuste käsitsi teisaldamine;
- 10) korduvaid liigutusi sisaldav töö või töö pidevas sundasendis, sealhulgas istuvas või seisvas asendis;
- 11) muu ohutegur või töö laad.

TERVISEKONTROLL

- Olenemata riskide hindamise tulemustest tuleb korraldada tervisekontroll töötajale ka enne
 - bioloogiliste ohutegurite
 - kantserogeenide
 - mutageenide
 - plii ja selle ühendite
 - ning asbestitolmuga kokkupuute algust.
-
- Sõltumata riskide hindamisest tuleb öötöötaja tervisekontroll teostada enne **öötööle** asumist

TERVISEKONTROLL

- Tervisekontrolli tegijale esitatakse:
- suunatud töötajate nimekiri
- töökeskkonna riskianalüüsi tulemused
- ohutegurite mõõtmise tulemused
- töötaja varasemate tervisekontrollide otsuste koopiad
- töötaja peab kohapeal täitma tervisedeklaratsiooni

SISEKONTROLL

- Tegevused:
- Tööülesannete jagamine
- Töö-ja kaitseriietuse vajaduse selgitamine
- Isikukaitsevahendite vajaduse selgitamine
- Ohumärkide vajaduse selgitamine
- Ohumärkide paigaldamine
- Töötajate juhendamine

SISEKONTROLL

- Töö- ja kaitseriietuse väljastamise registreerimine
- Koolitusplaanide koostamine
- Riskianalüüsi vajaduse selgitamine
- Töötajate teavitamine töökeskkonna riskidest
- Kemikaalide kasutamise järelevalve
- Tuleohutuse järelevalve
- Tulekustutusvahendite korrasoleku jälgimine
- Elektriseadmete korrasoleku jälgimine
- Elektriohutuse järelevalve

SISEKONTROLL

- Järelevalve keskkonnakaitse üle
- Jäätmete utiliseerimise korraldamine
- Isikukaitsevahendite väljastamine
- Isikukaitsevahendite väljastamise registreerimine
- Esmaabivahendite muretsemine
- Esmaabivahendite korrasoleku kontroll
- Ohutusjuhendite kinnitamine
- Sisekontrolli plaani koostamine järgmiseks aastaks
- Sisekontrolli aruande koostamine
- Heakorra ja puhtuse kontroll
- Töövahendite korrasoleku kontroll

TÖÖÕNNETUS

- **Tööõnnetus** on töötaja tervisekahjustus või surm,
- mis toimus tööandja antud tööülesannet täites või muul tema loal tehtaval tööol,
- töötaja hulka arvataval vaheajal või muul tööandja huvides tegutsemise ajal.
- Tööõnnetus liigitatakse vigastuse raskusastme järgi: kergeks, raskeks või surmaga lõppenud tööõnnetuseks.
- Raskeks vigastuseks on näiteks lahtine luumurd, ulatuslikud haavad, jäsemete, sõrmede, varvaste amputatsioon.
- Kerged on need vigastused, mida ei loeta raskeks ega põhjusta surma

MIDA TEHA, KUI TÖÖL JUHTUS ÕNNETUS!?

- Kannatanu peab teatama tööl juhtunud õnnetusest esimesel võimalusel tööandjale või tema esindajale
- Kui kannatanu pöördub abi saamiseks tervishoiuasutusse, tuleb tervishoiutöötajale öelda, et õnnetus juhtus tööl

KUIDAS UURITAKSE TÖÖÕNNETUSI

- Tööandja uurib kõiki töökohal toimunud õnnetusjuhtumeid, et välja selgitada nende asjaolud ja põhjused.
- Tööandja peab tööõnnetuse uurimise läbi viima kümne tööpäeva jooksul arvates selle toimumisest.
- Uurimine lõpeb raporti koostamisega.
- Uurimistulemuste alusel peab tööandja kavandama ja rakendama abinõusid samalaadse tööõnnetuse kordumise ärahoidmiseks.
- Raporti esitab tööandja Tööinspektsioonile ja kannatanule kolme päeva jooksul pärast uurimise lõppemist.
- Tööandja registreerib kõik tööõnnetused

TÖÖTERVISHOIU JA TÖÖOHUTUSE KASU

- Suurenenud tootlikkus
- Töölt puudunud päevade vähenemine
- Väiksemad kulud kompensatsioonidele ja kindlustustele
- Kõrgem töömoraal ja motivatsioon
- Väiksem tööjõu voolavus

PAREMA JUHTIMISE 10 REEGLIT

1. Pidage meeles, et töötate inimestega
Kohelge neid väarikalt ja lugupidavalt
2. Kuulake oma inimesi ja rääkige nendega
3. Parandage vead viivitamata
 - Ärge laske probleemidel hullemaks minna
 - Teavitage inimesi edasiminekutest
4. Veenduge, et teie dokumentatsioon on asjakohane
 - Hoidke see ajakohane
 - Veenduge, et see oleks mõtestatud

PAREMA JUHTIMISE 10 REEGLIT

5. Parandage töötervishoiu- ja tööohutusealast pädevust
6. Julgustage inimesi teile halbu uudiseid teatama
7. Kõigepealt tehke korda enda töökoht
8. Mõõtke ja jälgige riske, millega inimesed kokku puutuvad
 - Ärge üksnes reageerige vahejuhtumitele, vaid parandage olukord enne, kui probleemid tekivad
 - Ohjake riske nende tekkimiskohas
9. Kontrollige pidevalt, kas teie tegevus on tõhus
 - Kas saavutate eeldatud tulemused?
10. **Selleks tegevuseks tuleb ette näha piisavalt aega ja rahalisi ressursse**

LÕPETUSEKS !

- ka tööinspektori külaskäik ei pea olema midagi kohutavalt stressirohket ja hirmu tekitavat.
- võib-olla tõesti ei jõua kõike eeltoodut teha, kuid on võimalus kutsuda keegi appi, kel oskusi ja aega just teie muredele panustada.

mes nõuandeteenistus
www.pikk.ee

Erineva Maailma Arengu
Nõuandeteenistus
European Investment Fund
maatõukandmise

mes nõuandeteenistus
www.pikk.ee

Aitäh!

Lilia Kulli

Lilia.kulli@gmail.com

55672261

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajanduslikud
Suunajad
maapõlvkondadele